

LBRIS

We know
books

KONSTANTIN V. ZORIN

Păcatele tinereții
și
sănătatea familiei

ediția a doua

Traducere din limba rusă
Eugeniu Rogoti

editura
Σοφία

București

Cuprins

Din partea autorului	5
Păcatele tinereții sau sănătatea familiei?	7
I. Oglinda iubirii	11
II. Lângă prăpastia dragostei	31
1. Hotarele periculoase	33
2. În focul ispitei	47
III. Motivele dragostei	57
1. „Te iubesc, DACĂ...”	59
2. „Te iubesc, PENTRU CĂ...”	64
3. „Te iubesc, INDIFERENT DE...”	70
IV. Este oare sigur acest „sex sigur”?	82
1. Jugul „iubirii libere”	83
2. Complicațiile legate de contracepție	95
3. Urmările genetice ale desfrânării	104
V. Binecuvântează, Doamne, rodul pântecelui! ..	110
Addenda I. Soțul și soția: întrebări și răspunsuri (<i>pr. Maxim Kozlov</i>)	121
Addenda II. Profilaxia certurilor domestice (<i>Len MacMillan</i>)	141

Addenda III. Sfântul Apostol Simon Canaaneul – rugător pentru fericirea soților	159
Rugăciune către Sfântul Apostol Simon Zilotul	166
Addenda IV. Sfânta Cuvioasă Sofia din Suzdal – ajutătoare a celor în nevoi	169
Rugăciune către Cuvioasa Sofia din Suzdal. . .	187

Comenzi:
www.librariasophia.ro

Difuzare:
SUPERGRAPH
Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, București
Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84
e-mail: contact@supergraph.ro
www.librariasophia.ro
www.sophia.ro

Vă așteptăm la
LIBRĂRIA SOPHIA
str. Bibescu Vodă nr. 19,
040151, București, sector 4
(lângă Facultatea de Teologie)
tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro

CAPITOLUL I

Oglinda iubirii

Trupul soțului nu îi mai aparține lui, ci soției. Atunci să păstreze acesta în întregime proprietatea ei, fără a o împuțina sau a-i dăuna în vreun fel. Astfel, atunci când vezi o desfrânată care ispitește, atrage și dorește trupul tău, să-i spui: „Acest trup nu este al meu, ci al soției, și eu nu îndrăznesc să-l folosesc rău, dându-l altei femei.” La fel să faci și soția.¹

Taina iubirii umane a atras întotdeauna atenția asupra sa. Mulți au dorit să o pătrundă, dar pentru cei neluminați de Dumnezeu ușile ei sunt invariabil închise. Pe înțeleptul rege Solomon Însuși Dumnezeu l-a învățat să cunoască *firea dobitoacelor și apucăturile fiarelor, puterea duhurilor și gândurile oamenilor, felurile neamurilor ale plantelor și însușirile rădăcinilor. Toate cele ascunse și cele arătate le-am cunoscut, fiindcă înțe-*

¹ Sf. Ioan Gură de Aur, *Opere*, vol. III, Sankt Petersburg, 1897, p. 210.

lepăciunea, lucrătoarea tuturor, mi-a dat învățătură (Înțelepciunea lui Solomon 7, 20-21). Și i-a dat Dumnezeu lui Solomon minte și înțelepciune multă, ca nisipul mării (III Regi 2, 35).

Numai că, dintr-un oarecare motiv, patru lucruri au rămas incompreensibile pentru rege: *Calea vulturului pe cer, urma șarpelui pe stâncă, mersul corăbiei în mijlocul mării și calea omului la o fecioară. Așa este purtarea unei femei desfrânate: ea mănâncă și își șterge gura și zice: N-am făcut nimic rău* (Pilde 30, 19-20).

Această zicală biblică ne îndreaptă cu mintea spre următoarele gânduri:

Calea vulturului pe cer este simbolul a tot ce este irațional și care nu poate fi prevăzut, ceea ce se ridică în aer și se ascunde după orizontul cunoașterii noastre. Aceasta e *taina lumii spirituale*, a teologiei și a comuniunii cu Dumnezeu. Nu în zadar Domnul i-a comparat pe ucenicii Săi cu vulturii (v. Luca 17, 37).

Urma șarpelui pe stâncă reprezintă tot ce este enigmatic, *ascuns în cele mai de jos* (incluzând și „adâncurile satanice”). Nu în zadar Biblia îl numește pe diavol șarpe viclean. Acesta este blestemat să se târască și să mănânce pământ (v. Faceura 3, 1 și 14). Despre ispitele acestuia nu și-a dat seama, până la un moment dat, nici măcar Iov, unul dintre cei mai mari drepiți ai Vechiului Testament, pe care Însuși Dumnezeu l-a lăudat.

Mersul corăbiei în mijlocul mării reprezintă *motivele inimii umane, în conformitate cu care noi ne*

conducem, plutind în corabia vieții pe „marea zilnică”, învolburată și plină de deșertăciuni.

Și, în sfârșit, calea omului la fecioară reprezintă, la fel ca păcatele soților, *taina relațiilor intime.*

După cum se vede, regele Solomon le-a așezat pe acestea în același rând cu căile cele de neînțelese ale Domnului, cu ispitele ascunse ale diavolului și cu intențiile adânci ale inimii umane. Aproximarea intimă este îndepărtată de ochii străini și, de aceea, este puțin probabil ca vreodată să fie descoperite toate complicațiile ei.

„Taina iubirii este mai mare decât taina morții”, este convins poetul rus Konstantin Balmont, deoarece inima dorește să trăiască și să moară de dragul Iubirii, dar nu dorește să trăiască fără Iubire... Iubirea ne face să fim în iad sau în Rai, dar niciodată nu se oprește în împărăția de mijloc, care se află între acești doi poli... Iubirea nu are față umană. Ea are doar chipul lui Dumnezeu sau chipul diavolului.”¹

Un mare filosof rus, Vladimir Soloviov, deosebește cinci căi ale iubirii. Prima este numită „adâncurile satanice” și o trece sub tăcere. De fapt, în unul dintre articolele sale, Soloviov atinge această „cale a iadului”, amintind despre depravări și „desfrânarea naturală”. Vânzarea trupului este echivalată de scriitor cu necrofilia.

Cea de-a doua cale este „mai puțin groaznică”, deși nedemnă de om. Aceasta este calea

¹ Balmont K., „Lirica genului. Gânduri și senzații”, în *Erosul rusesc sau filosofia dragostei în Rusia*, Moscova, 1991, pp. 98-99.

obișnuită a animalelor: ascultarea de instinct, de atracția trupească. A treia cale este „calea cea bună a omului”, respectiv căsătoria.

Însă oamenii de aceea se și deosebesc de animale, fiindcă tind să fie mai mult decât sunt într-un moment anume, să meargă tot mai sus. Tocmai de aceea cea de-a patra cale este tendința de a înlocui căsătoria cu „iubirea platonice”, spirituală. Dezicerea totală de eros, în conformitate cu Soloviov, este reprezentată de calea monahismului. Ascetismul te ajută să atingi desăvârșirea supraumană, adică iubirea și sfințenia egală cu cea a îngerilor¹.

Dar, indiferent ce s-ar fi scris despre iubire, indiferent de caracteristicile care îi vor fi fost puse în seamă, oamenii nu au putut-o defini clar și în unanimitate nici până acum. Psihologul Len MacMillan, specialist în domeniul relațiilor familiale, a remarcat aceasta și prin exemplul editării primei *Enciclopedii Britanice*, cunoscute la nivel mondial. Aceasta a ieșit din tipar acum 200 de ani. Cuvântul „atom” este descris în prima ediție în patru rânduri, iar cuvântului „iubire” îi sunt dedicate cinci pagini. În edițiile ulterioare ale aceleiași enciclopedii cuvântului „atom” îi sunt dedicate cinci pagini, iar cuvântul „iubire” nici nu mai există².

¹ Soloviov V., „Sensul dragostei”, în *Erosul rusesc sau filosofia dragostei în Rusia*, Moscova, 1991, pp. 19-76; Hippisus, „Despre dragoste”, în *Erosul rusesc sau filosofia dragostei în Rusia*, Moscova, 1991, pp. 190-191.

² MacMillan L., *Lumea emoțiilor noastre*, Zaokski, 2001, p. 122.

Aceasta ne face să ne gândim iarăși și iarăși la fraza-cheie care caracterizează *taina căsătoriei*. Aceasta a fost rostită de Dumnezeu în Rai și repetată, ca un adevăr imuabil, de Iisus Hristos: *Și vor fi amândoi un trup...* (Facerea 2, 24 și Marcu 10, 8).

Sensul acestei înțelepciuni biblice nu poate fi pătruns. Vom încerca să propunem câteva explicații doar și vom începe cu ceva ce pare a fi, oarecum, mai departe de ideea principală.

Uniunea soțului cu soția nu este văzută pur și simplu ca o pereche de îndrăgostiți sau o pereche de soți. Sfânta Scriptură folosește o expresie foarte tare: „un singur trup...”, având în vedere, desigur, nu doar apropierea fizică, ci și cea trupească. Cuvântul „trup” are mai multe sensuri în Biblie. Pe lângă corp, plăcerile trupești și rudenția de sânge, acesta definește întregul om, incluzând și sufletul, și duhul. Să ne amintim de prologul Evangheliei după Ioan: *Și Cuvântul trup S-a făcut...* (Ioan 1, 14).

Așa că expresia „un singur trup” simbolizează *taina unității celei mai mari din punct de vedere fizic, spiritual și duhovnicesc*. Verbul „se va alipi” în limba originalului înseamnă „va fi asimilat”, „va fi asemenea” și chiar „va fi înghițit”.

Subliniem că principiul unirii se păstrează și în afara căsătoriei legale. Unirea ca atare, chiar și ca rezultat al desfrânării și al preadesfrânării (adulterul), îi face pe cei doi „un singur trup”, mai bine zis „un corp”. *Sau nu știți că cel ce se alipește de desfrânată este un singur trup cu ea?* „Căci

vor fi – zice Scriptura – *cei doi un singur trup* (I Corinteni 6, 16). Doar că în acest caz nu se mai produce și o unire duhovnicească. În mare, cam totul se reduce la apropierea trupească și doar arareori la atracție sufletească (v. cap. III).

În orice caz, în cadrul „unirii dintre soț și soție, fie că vor sau nu ei aceasta, se instaurează o relație dincolo de extremă, care le va fi acestora în veci spre chin sau spre bucurie”¹.

Cartea Facerii descoperă și sursele *instinctului sexual feminin*: „coasta” tinde întotdeauna să ajungă la „*ocul ei legitim*”. Acest lucru este firesc, deoarece atracția reprezintă ușurarea căii bărbatului de a ajunge la inima femeii, de a face această tendință reciprocă, ca și cum s-ar crea un echilibru.

După căderea în păcat a primilor oameni, instinctul sexual feminin mai depinde încă de o circumstanță: *Atrasă vei fi către bărbatul tău și el te va stăpâni*, i-a spus Dumnezeu Evei și tuturor fiicelor acesteia (Facerea 3, 16). Supunând genul feminin celui masculin, Creatorul oferă posibilitatea soției ca, prin smerenia și blândețea sa în fața soțului, să îndrepte păcatul mândriei și al neascultării de Dumnezeu, făcut în Rai.

Părintele Paisie Aghioritul este convins că fără o atracție reciprocă firească, bărbatul și femeia nu s-ar hotărî niciodată la căsătorie. Ei s-ar gândi doar la greutățile care-i așteaptă, la fricțiunile familiale cotidiene și la problemele cu copiii. Sen-

¹ Lewis C., *Scrisorile unui nebun*, în *Opere*, vol. 8, Moscova, 2000, p. 69.

timentul apăsător al neliniștii și așteptarea încercărilor viitoare ar fi mai convingătoare decât motivele sănătoase în folosul creării unei familii¹.

Totuși este foarte greu să evaluezi semnificația relațiilor intime în viața omului. Întâi de toate, acestea ating inima, care este adâncul cel mai mare al personalității. Milioane de romane, poezii și melodii au fost scrise ca imnuri dedicate iubirii. Atunci când inima se aprinde, într-adevăr, totul în jur devine viu și luminat parcă în alt fel. Se schimbă părerile obișnuite și modul de viață, iar rutina rămâne pe plan secund. Sufletul și duhul sunt atunci un întreg, până la extaz, adâncindu-se în contemplarea ființei iubite. Cei mai reci și rigizi oameni devin, atunci când iubesc, săritori, buni și inimoși.

Marele gânditor, psiholog și pedagog rus, preotul Vasile Zenkovski, scrie despre trăirile iubirii într-un mod foarte poetic: „În acestea se deschide perspectiva infinitului... Sufletul care a gustat măcar o dată din acest pahar păstrează pentru totdeauna trăirile urcușului sufletesc și forța-i creatoare și transformatoare. Într-adevăr, atunci sufletul trăiește ca și cum ar cânta...”²

Apropierea intimă are o *acțiune pozitivă enormă* nu doar asupra sferei emoționale, ci și asupra sănătății fizice a omului. Biblia învață: *Fericit este bărbatul femeii celei bune și numărul anilor lui îndoit*

¹ Pr. Paisie Aghioritul, *Cuvinte*, vol. IV, Editura Surotki, Moscova, 2004, pp. 68-69.

² Zenkovski V.V., *În pragul maturității. Convorbiri cu tinerii despre sexualitate*, Klin, 2001, p. 20.

este. [...] Fie bogat, fie sărac, soțul ei are inima voioasă și în toată vremea fața veselă. [...] Darul Domnului este femeia tăcută și femeia bine crescută nu are preț pe pământ (Ecclesiasticul 26, 1, 4, 16).

Un clasic al psihologiei occidentale, Erich Bern, confirmând parcă înțelepciunea biblică, demonstrează, prin exemple, că o familie fericită este capabilă să ușureze și chiar să vindece multe boli, printre care tensiunea arterială, hemoriziile, obezitatea, depresia, insomnia, fără a vorbi de boli legate de probleme sexuale nerezolvate. În această privință, relațiile intime sănătoase din punct de vedere biologic și psihic servesc drept profilaxie pentru diverse stări proaste¹. Numai că, din cauza căderii în păcat, asupra relațiilor intime atârnă pecetea păcatului. Urmând tradiției Sfinților Părinți, gânditorul și scriitorul englez Clive Staples Lewis presupune că orice păcat este „o distorsionare a energiei insuflată de Dumnezeu în noi. [...] Domnul vrea să creeze, cu ajutorul nostru, Muzica, dar noi falsăm. El vrea să picteze un Autoportret, dar noi îl transformăm într-o caricatură”².

Sigur că necesitatea sexuală nu este morală sau imorală, așa cum este și necesitatea hranei. Însă motivele și metodele satisfacerii ei sunt cu

¹ Bern E., „Nevoile sexuale ale omului”, în *Metode psihologice de obținere a sănătății – crestomație*, Moscova, 2001, pp. 397-405.

² Lewis C., *Scrisori către Malcolm*, în *Opere*, vol. 8, Moscova, 2000, p. 386.

totul altceva. Dacă relațiile intime nu contrazic poruncile Evangheliei, atunci harul lui Dumnezeu le sfințește. Altfel, apar devieri în dezvoltarea psihosexuală, diverse boli, denaturări, conviețuire în afara căsătoriei (desfrânare), relații în afara căsătoriei și alte căderi de la gândul inițial al lui Dumnezeu în privința noastră. Ne amintim aici de ceea ce spune un proverb rusesc: „A te căsători nu e rău, doar să nu te pierzi căsătorindu-te.”

Păcatul atrage cu putere pe om, prin frumusețea sa trecătoare. Nu în zadar Domnul Dumnezeu i-a spus ucigașului Cain că la porțile inimii sale stă păcatul: *Când faci bine, oare nu-ți este fața senină? Iar de nu faci bine, păcatul bate la ușă și caută să te târască, dar tu biruieste-l!* (Facerea 4, 7). Și această atracție spre păcat, precum și atracția sexuală acționează împreună.

Înțeleptul rege Solomon a demascat această „dulceață temporară a păcatului” prin exemplul curviei: *Nu te uita la femeia lingușitoare, căci buzele celei străine picură miere și cerul gurii sale e mai alunecător decât untdelemnul, dar la sfârșit ea este mai amară decât pelinul, mai tăioasă decât o sabie cu două ascuțituri. Picioarele ei coboară către moarte; pașii ei duc de-a dreptul în împărăția morții. [...] Ferește-ți calea ta de ea și nu te apropia de ușa casei ei, ca să nu dai virtutea ta altora și anii tăi unuia fără de milă; ca străinii să nu se îndestuleze de strădania ta și ostenele tale să nu treacă în casa altuia* (Pilde 5, 3-5 și 8-10).